

SECTION: MEDICAL PSYCHOLOGY
РОЗДІЛ: МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

DOI 10.26565/2410-1249-2024-22-04
UDC 159.942

СТРУКТУРНІ Й ФУНКЦІОНАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОЧУТТЯ ПРАВИЛЬНОСТІ В СТРУКТУРІ ОСОБИСТОСТІ

Богаченко Юлія

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна
e-mail: yuliabogachenko@karazin.ua

У статті досліджуються концепції почуття правильності та внутрішнього компасу як критично важливих елементів структури особистості. На основі теорій відомих психологів, таких як Карл Роджерс, Абрахам Маслоу, Віктор Франкл, Джордж Келлі, а також українських авторів, включаючи Тетяну Бондаренко, Олену Грому, Анатолія Кочергіна, Людмилу Петрановську та Сою Любомирську, стаття аналізує функціональні та структурні особливості почуття правильності. Почуття правильності визначається як сукупність моральних цінностей і переконань, які формують особистість і впливають на її поведінку. Підкреслюється, що внутрішній компас є основою самосвідомості, що допомагає індивідам орієнтуватися у складних етичних та моральних дилемах. Соціальне оточення, культурні традиції та сімейне виховання відіграють важливу роль у формуванні цього компасу, сприяючи розвитку моральних цінностей. Стаття розглядає динамічний характер почуття правильності, яке може змінюватися в залежності від нових переживань та соціального контексту. Результати дослідження вказують на важливість усвідомлення своїх цінностей для досягнення психологічного благополуччя та соціальної адаптації. Висновки можуть стати основою для подальших досліджень у галузі психології, освіти та соціального розвитку, а також для практичних рекомендацій у роботі з особистістю.

Ключові слова: почуття правильності, внутрішній компас, структура особистості, моральні цінності, психологічне благополуччя, соціальна адаптація, самосвідомість

Постановка проблеми. У сучасному світі, що характеризується швидкими соціальними, економічними та технологічними змінами, індивіди стикаються з численними моральними та етичними дилемами. Глобалізація, інформаційні технології, соціальні мережі та зміни в культурних цінностях створюють нові виклики, які вимагають від людей здатності швидко адаптуватися до нових умов. У таких ситуаціях почуття правильності, як внутрішній моральний компас, набуває особливої ваги. В умовах зростаючої соціальної напруги та поляризації суспільства, важливо зрозуміти, як формуються і змінюються моральні цінності особистості. Відчуття правильності впливає на прийняття рішень у повсякденному житті, визначає поведінку у міжособистісних стосунках і може впливати на загальний рівень психологічного благополуччя. Люди, які мають чітке уявлення про свої моральні принципи, здатні краще орієнтуватися в складних ситуаціях, будувати здорові стосунки та підтримувати позитивне середовище в суспільстві. Розуміння того, як це почуття взаємодіє з іншими аспектами особистості, може допомогти в розробці ефективних стратегій підтримки і адаптації у складних умовах. Дослідження почуття правильності є надзвичайно актуальним у контексті сучасних соціальних викликів, оскільки воно може допомогти зрозуміти механізми

прийняття рішень, формування моральних цінностей та сприяння психологічному благополуччю.

Почуття правильності слугує моральним компасом, який допомагає індивіду орієнтуватися в складних соціальних і етичних умовах. Почуття правильності є невід'ємною частиною самосвідомості та саморозуміння, а також ключовим чинником у формуванні здорової особистості. Карл Роджерс підкреслював, що почуття правильності є внутрішнім компасом, який допомагає індивіду орієнтуватися в моральних питаннях. Він зазначав: "Коли ми чуємо свою істину, ми відчуваємо, що все в нас правильно" (Rogers, C. (1961)). Важливо бути в гармонії з власними переконаннями і цінностями. Відчуття правильності виникає, коли особистість діє у відповідності зі своїми внутрішніми переконаннями, що веде до відчуття задоволеності і благополуччя. Роджерс стверджував, що почуття правильності формується під впливом особистого досвіду, соціального оточення та внутрішніх переконань. У своїх працях він акцентує увагу на тому, що особистість має вроджену тенденцію до саморозвитку. Індивіди, які мають підтримку і прийняття з боку оточення, здатні більш ефективно формувати своє почуття правильності. Як зазначав Роджерс: "Безумовне позитивне прийняття з боку інших є основою для розвитку здорової особистості".

How to cite: Bogachenko Yu., (2024). Structural and Functional Characteristics of the Sense of Correctness in the Structure of Personality, *Psychological Counseling and Psychotherapy*, (22), 27-31. <https://doi.org/10.26565/2410-1249-2024-22-04> (in Ukrainian)

Як цитувати: Богаченко Ю., (2024). Структурні й функціональні характеристики почуття правильності в структурі особистості, *Психологічне консультування і психотерапія*, (22), 27-31. <https://doi.org/10.26565/2410-1249-2024-22-04>

© Богаченко Ю., 2024; CC BY 4.0 license

Важливо також розуміти, що почуття правильності не є статичним. Воно може змінюватися в залежності від обставин і нового досвіду. Роджерс вважав, що особистість постійно розвивається, а тому почуття правильності може адаптуватися до нових умов. Він писав: "Ми завжди відкриті для нових переживань, і це відкриття веде до зміни нашого розуміння себе та світу". Роджерс акцентував увагу на тому, що емоції відіграють важливу роль у формуванні почуття правильності. Він стверджував, що усвідомлення своїх емоцій є першим кроком до їх прийняття. "Усвідомлення своїх почуттів – це шлях до розуміння своїх потреб і бажань", – зазначав він. Це свідчить про те, що позитивне почуття правильності тісно пов'язане з емоційним благополуччям. Індивіди, які здатні усвідомлювати і приймати свої емоції, мають більше шансів на те, щоб діяти в гармонії зі своїми моральними принципами Rogers, C. (1961).

Роджерс також підкреслював, що почуття правильності впливає на поведінку людини. Коли індивід відчуває, що його дії відповідають його моральним цінностям, він відчуває внутрішній спокій і задоволення. У протилежному випадку, коли дії суперечать почуттю правильності, виникає внутрішній конфлікт, що призводить до стресу і тривоги. Як зазначав Роджерс: "Коли особистість діє в розріз із своїм почуттям правильності, це викликає глибокий дисонанс, який може призвести до серйозних психологічних проблем" Rogers, C. (1967). Культура також має великий вплив на формування почуття правильності, різні культурні контексти можуть по-різному формувати моральні цінності індивіда. Він відзначав: "Кожен з нас виховується в певному культурному середовищі, яке формує наші уявлення про правильне і неправильне Rogers, C. (1967).

Внутрішнє почуття правильності є критично важливим для психологічного благополуччя та морального розвитку особистості. Віктор Франкл акцентував увагу на тому, як це почуття допомагає індивідам знайти сенс у житті, навіть у найскладніших обставинах. Він вважав, що основною мотивацією людини є не стільки бажання задовольнити свої потреби, скільки прагнення знайти сенс у своєму існуванні: "Сенс життя не є чимось, що можна знайти, а є чимось, що потрібно створити" Frankl, V. (2016). Особистість формує своє почуття правильності, спираючись на власні цінності, переконання і досвід. У ситуаціях, коли зовнішні обставини є складними, саме внутрішнє відчуття правильності може стати тим, що веде людину вперед. Цей компас формується на основі індивідуального досвіду та моральних цінностей, які людина приймає як свої. Як писав Франкл: "Кожен з нас має унікальне покликання, і ми повинні знайти спосіб його реалізувати". Франкл, який пережив жахи нацистських концтаборів, стверджував, що страждання може бути джерелом глибокого розуміння і зміни. Він вважав, що в моменти страждання індивіди мають можливість знайти нові шляхи для усвідомлення сенсу свого

життя: "У стражданні ми можемо знайти сенс, який відкриває нові горизонти для нашої особистості" Frankl, V. (2016). Це свідчить про те, що почуття правильності може зміцнюватися у часи випробувань, коли людина змушена шукати нові цінності та переконання. Франкл вважав, що кожна людина має свободу вибору, навіть у найскладніших обставинах. Він підкреслював, що ця свобода веде до відповідальності за свої дії, що є важливим аспектом формування почуття правильності: "У будь-якій ситуації ми завжди маємо вибір, і цей вибір визначає, як ми будемо жити" Frankl, V. (2016). Незалежно від зовнішніх обставин, почуття правильності залишається в руках індивіда. Саме внутрішня свобода дозволяє людині далі слідувати своїм переконанням і цінностям, навіть коли зовнішні обставини обмежують її фізичні можливості: "Ніхто не може забрати у вас вашу внутрішню свободу" Frankl, V. (2016). Це стверджує, що почуття правильності не залежить від зовнішніх умов, а формується на основі внутрішнього усвідомлення своїх цінностей і переконань. Франкл вважав, що почуття правильності виникає на основі гуманістичних цінностей, таких як любов, співчуття, повага і відповідальність. Він стверджував, що ці цінності є основою для формування моральної свідомості: "Справжня цінність життя полягає в тому, щоб віддати себе іншим". Почуття правильності не є егоїстичним, а навпаки, базується на взаємодії з іншими людьми та світом та формується через взаємодію. Підтримка і визнання з боку оточення можуть позитивно вплинути на розвиток моральних цінностей: "Ми знаходимо сенс у житті не лише через власні досягнення, а й через стосунки з іншими людьми". Кожен має можливість знайти сенс у своєму житті, незалежно від обставин і це може бути досягнуто через усвідомлення своїх цінностей і переконань. "Навіть у найтяжчі часи ми можемо знайти сенс у простих речах". Франкл також пропонував практичні рекомендації для розвитку почуття правильності. Він радив індивідам шукати можливості для самовираження, розвитку своїх талантів та здібностей. "Кожен має свій унікальний дар, який потрібно виявити і реалізувати", – підкреслював він. Це означає, що шлях до почуття правильності лежить через усвідомлення власних сильних сторін та їх використання у житті Frankl, V. (2016).

Лао Цзи стверджує, що істинне щастя і гармонія можуть бути досягнуті лише в тому випадку, якщо людина слідує Дао. В цьому контексті важливо розглядається почуття правильності як шлях. "Той, хто йде за Дао, не заплутується в житті" Laozi. (2005). Ця думка свідчить про важливість слідування природному порядку і сприйняття життя таким, яким воно є. Він наголошує на важливості простоти в житті. "Простота — це найвища добродійність" Laozi. (2005). Він вважає, що чим простіше і природніше ми живемо, тим ближче ми до Дао. Він стверджує, що справжнє життя відбувається в моменті, і що людина повинна

навчитися довіряти своїм природним інстинктам. "Той, хто йде з потоком, не відчуває опору" Laozi. (2005). В цьому контексті важливо розглядати почуття правильності як шлях. Прийняття життя таким, яким воно є, дозволяє людині знайти свій шлях без зайвих зусиль і боротьби. Лао Цзи підкреслює, що спокій і мир у душі є важливими для досягнення життєвого успіху. "Тільки спокійний розум може бачити істину". Він вважає, що життя сповнене невідомого, і що прийняття цього факту є важливим для особистісного розвитку. "Той, хто боїться невідомого, ніколи не зможе жити". Це означає, що страх перед невідомим може заважати людині знайти свій шлях і досягти щастя, закликає до відкритості і готовності приймати нові досвіди. Як говорить Лао Цзи, "Той, хто знає, що він не знає, — це справжній мудрець". Це підкреслює, що істинне знання приходить через самопізнання та відкритість до світу, що є справжнім життєвим шляхом.

Теорія особистісних конструкцій, запропонована Джорджем Келлі в його основному творі стверджує, що люди формують свої уявлення про світ через особистісні конструкції. Ці конструкції можна визначити як когнітивні структури, які індивіди використовують для інтерпретації своїх переживань і прогнозування майбутніх подій: "Ми не можемо сприймати світ об'єктивно, але ми можемо створити конструкції, які допомагають нам розуміти наш досвід" Kelly, G. A. (1955). Кожен індивід має унікальний спосіб сприйняття реальності, який базується на його особистісних конструкціях, сформованих на основі минулого досвіду. Особистісні конструкції виникають у процесі взаємодії з оточенням. Вони можуть бути як адаптивними, так і неадаптивними, залежно від того, наскільки добре вони відображають реальність та допомагають індивіду справлятися з різними ситуаціями. Келлі стверджував: "Наші конструкції визначають, як ми сприймаємо світ і як реагуємо на нього" Kelly, G. A. (1955). Це підкреслює важливість конструкцій у формуванні почуття правильності, оскільки саме вони впливають на те, як індивід оцінює свої дії та їх результати. Внутрішній компас, згідно з Келлі, є механізмом, який дозволяє індивіду приймати рішення на основі його особистісних конструкцій: "Кожна дія, яку ми робимо, є спробою передбачити, що станеться далі". Почуття правильності, яке індивід відчуває під час прийняття рішень, є результатом його здатності оцінювати ситуації на основі внутрішніх переконань і цінностей. Почуття правильності формується на основі конструкцій, які індивід виробляє у своєму житті. Коли особистісні конструкції адекватні і гнучкі, вони дозволяють індивіду оцінювати ситуації більш об'єктивно і приймати правильні рішення. Келлі писав: "Лише той, хто знає свої конструкції, може змінювати їх". Розвиток почуття правильності вимагає усвідомлення власних переконань і готовності їх перевіряти. Самоусвідомлення є критично важливим для розвитку почуття правильності. Келлі наголошував на

необхідності розуміти власні конструкції та їх вплив на поведінку: "Лише той, хто здатний усвідомлювати свої конструкції, може знайти свій шлях у житті". Індивіди, які активно рефлексують над своїм досвідом і переконаннями, мають більше шансів знайти внутрішній компас, що веде до правильних рішень. Рефлексія є важливим інструментом, який допомагає індивідам усвідомлювати свої конструкції та перевіряти їх на адекватність. Келлі підкреслює, що регулярна рефлексія дозволяє людям адаптуватися до нових умов і ситуацій, що веде до зміни почуття правильності: "Рефлексія над своїм досвідом є шляхом до саморозуміння і особистісного зростання". Почуття правильності є динамічним процесом, що вимагає постійного аналізу та адаптації. Коли конструкції є гнучкими і адекватними, вони сприяють позитивному сприйняттю світу і забезпечують почуття правильності. "Чим більше ми здатні адаптувати наші конструкції до нових обставин, тим більше ми можемо знайти гармонію в житті", — стверджував Келлі. На противагу, неадаптивні конструкції можуть призводити до негативних емоцій і дезорієнтації. Якщо конструкції є жорсткими і не відповідають реальності, це може викликати відчуття безвиході та розгубленості.

Почуття правильності, згідно з Маслоу, є внутрішнім компасом, який допомагає індивіду оцінювати свої дії та приймати рішення. Це відчуття виникає в результаті усвідомлення власних цінностей, моральних принципів і потреб. Маслоу зазначав: "Лише той, хто знає свої цілі, може знайти правильний шлях" Maslow, A. H. (1954). Це підкреслює важливість самосвідомості у формуванні почуття правильності. Почуття правильності тісно пов'язане з процесом самореалізації. Коли індивід слідує своїм внутрішнім переконанням і цінностям, він досягає гармонії і задоволеності. "Самореалізація є джерелом внутрішнього спокою" Maslow, A. H. (1954). Почуття правильності служить важливим орієнтиром у житті, ведучи до особистісного зростання та розвитку. Внутрішній компас, на думку Маслоу, є механізмом, який дозволяє індивіду приймати рішення, спираючись на свої цінності та моральні принципи. Він стверджує, що "правильні рішення — це ті рішення, які відповідають нашій істині". Це означає, що почуття правильності визначає, які дії вважаються прийнятними, а які — ні, що, в свою чергу, впливає на якість життя. Також зазначав, що підтримка з боку оточення є важливою для розвитку почуття правильності. "Людина, яка відчуває підтримку, має більше шансів знайти свій шлях". Це говорить про те, що позитивне соціальне оточення може сприяти розвитку внутрішнього компасу, що веде до самореалізації. Усвідомлення своїх цінностей і переконань дозволяє індивіду знайти свій шлях у житті. "Той, хто не знає себе, ніколи не зможе знайти істини". Це підкреслює, що процес самосвідомості є невід'ємною частиною особистісного розвитку Maslow, A. H. (1954).

Мартін Селігман акцентує увагу на тому, як особистісні цінності, переконання та внутрішній стан впливають на якість життя, щастя та задоволення. У своїх працях Селігман підкреслює, що для досягнення

справжнього щастя і гармонії важливо розвивати внутрішній компас, який допомагає індивідам орієнтуватися в складних ситуаціях та приймати усвідомлені рішення. Він вважає, що традиційна психологія часто зосереджується на лікуванні психічних розладів і негативних емоцій, тоді як позитивна психологія прагне дослідити, що робить життя вартим: "Ми повинні вивчати не лише те, як лікувати депресію, але й як розвивати щастя". Seligman, M. E. P. (2011). Внутрішній компас, як описує Селігман, є набором особистісних цінностей і переконань, які визначають, як індивід сприймає світ і реагує на різні ситуації: "Наші цінності формують наше сприйняття реальності і наші рішення". Цей компас допомагає людині орієнтуватися в складних моральних і етичних питаннях, що є важливим елементом для підтримки психологічного здоров'я. Він вважає, що розуміння власних цінностей і їх впливу на поведінку є критично важливим для розвитку почуття правильності. Почуття правильності, яке виникає в результаті слідування своїм цінностям, є основою для досягнення щастя. Коли ми діємо в згоді з нашими переконаннями, ми відчуваємо внутрішній спокій. Гармонія між внутрішніми переконаннями та зовнішніми діями є ключем до психологічного благополуччя. Дослідження Селігмана показують, що люди, які мають чітке уявлення про свої цінності і почуття правильності, більш задоволені своїм життям. Вони частіше відчувають позитивні емоції і менше страждають від стресу. "Люди, які живуть відповідно до своїх цінностей, зазвичай мають вищий рівень щастя" Seligman, M. E. P. (2011).

Кен Уілбер вважає, що внутрішній компас, який визначає наші дії та рішення, формується через складну взаємодію між різними аспектами свідомості, досвіду та культури. Уілбер розробив теорію "AQAL" (All Quadrants, All Levels), яка передбачає, що людська свідомість і досвід можна описати через чотири основні квадранти: індивідуальний внутрішній досвід (суб'єктивний), індивідуальний зовнішній досвід (об'єктивний), колективний внутрішній досвід (культурний) та колективний зовнішній досвід (соціальний) Wilber, K. (1996). Кожен з цих квадрантів взаємодіє один з одним, формуючи цілісне розуміння людського існування. Людська свідомість є складним переплетенням різних рівнів, що вимагає інтегративного підходу для її розуміння. Внутрішній компас, згідно з Уілбером, є продуктом інтеграції різних рівнів свідомості та досвіду. Він стверджує, що кожен рівень свідомості має свої особливості та цінності, які впливають на формування почуття правильності: "Наш внутрішній компас формується через досвід, переконання та культурні контексти, в яких ми живемо". Уілбер підкреслює, що внутрішній компас не лише визначає, як ми сприймаємо світ і себе, а й як ми реагуємо на різні ситуації. Це означає, що почуття правильності, яке виникає внаслідок слідування внутрішньому компасу, може

змінюватися в залежності від рівня свідомості, на якому перебуває індивід. Почуття правильності є динамічним процесом, який еволюціонує разом з розвитком свідомості: "Почуття правильності розвивається в міру того, як ми переходимо з одного рівня свідомості на інший" Wilber, K. (1996) Це означає, що з часом і з досвідом індивіди можуть розширювати своє розуміння правильності і неправильної поведінки. Важливо зазначити, що почуття правильності не є абсолютним. Уілбер підкреслює, що різні культури і традиції можуть мати свої уявлення про те, що є правильним, а що — ні. Внутрішній компас особистості формується не лише завдяки індивідуальному досвіду, але й через соціальні та культурні впливи. Різні культури мають свої уявлення про моральність, етику і правильність, які впливають на те, як індивіди оцінюють свої дії. Культурні традиції є частиною нашої свідомості і формують наші уявлення про те, що є правильним у певному контексті. Браун зазначає: "Наші моральні переконання є тим світиком, який освітлює шлях у темряві невизначеності". Цей внутрішній компас не лише визначає, як ми сприймаємо світ, але і як ми реагуємо на нього. Люди, які мають чітке уявлення про свої цінності, легше приймають рішення, які відповідають їхнім переконанням, що, в свою чергу, сприяє розвитку почуття правильності. Почуття правильності виникає внаслідок усвідомлення власних моральних цінностей. Лише той, хто усвідомлює свої цінності, може знайти свій шлях у житті. Для розвитку почуття правильності важливо не лише мати моральні принципи, але й усвідомлювати їх значення у власному житті. Браун підкреслює, що люди, які живуть відповідно до своїх цінностей, зазвичай відчувають більше задоволення і щастя.

За Софі Любомирські почуття правильності - це набір моральних цінностей і переконань, які допомагають індивіду орієнтуватися в житті. Вона підкреслює, що цей компас формується під впливом різних чинників, включаючи особистий досвід, соціальну взаємодію та культурні традиції. Наш внутрішній компас – це те, що керує нашими діями і рішеннями в складних ситуаціях. Це означає, що внутрішній компас визначає, як ми реагуємо на виклики, з якими стикаємося, і які цінності ми обираємо в своїй поведінці. Соня Любомирські стверджує, що коли ми діємо відповідно до своїх цінностей, ми відчуваємо внутрішній спокій і задоволення. Існує пряма залежність між тим, наскільки ми усвідомлюємо свої цінності, і тим, наскільки ми відчуваємо, що наші дії є правильними. Згідно з дослідженнями Любомирські. - почуття правильності є важливим компонентом психологічного благополуччя. Вона вважає, що люди, які мають чітке уявлення про свої цінності і живуть відповідно до них, зазвичай відчувають більше задоволення від життя. "Почуття правильності дозволяє людям приймати рішення, які ведуть до щастя і задоволення" Lyubomirsky, S. (2010).

Висновки.

1. Внутрішній компас, визначений як сукупність моральних цінностей і переконань, грає важливу роль у формуванні особистості. Це почуття є невід'ємною частиною самосвідомості, що визначає реакції індивіда на зовнішні та внутрішні стимули. Акцент на позитивному самоусвідомленні, що пропонує Роджерс, свідчить про важливість розуміння власних цінностей для досягнення психологічного благополуччя.

2. Існує зв'язок між почуттям правильності та потребою в самореалізації. Висока самооцінка дозволяє індивідам легше визначати, що є правильним у їхньому житті, що підкреслює значення внутрішнього компасу для реалізації особистісного потенціалу.

3. Важливим є пошук сенсу в житті, де почуття правильності стає важливим елементом цього процесу. Чітке уявлення про моральні цінності допомагає долати життєві труднощі, акцентує на практичному значенні внутрішнього компасу в контексті психологічного виживання.

4. Почуття правильності має динамічний характер, що змінюється залежно від нових переживань. Внутрішній компас не є статичним, а адаптується до змін у соціальному контексті та особистому досвіді.

5. У формуванні внутрішнього компасу є важливим соціальне оточення. Сімейне виховання, культурні традиції та соціальні взаємодії відіграють ключову роль у розвитку моральних цінностей та почуття правильності.

6. Почуття правильності є інтегрованим компонентом, який визначає моральні рішення і

поведінку особистості. Він є важливим фактором для досягнення психологічного благополуччя, соціальної адаптації та успішності в житті. Розуміння його функціональних та структурних особливостей може стати основою для розробки практичних рекомендацій у навчанні, психологічному консультуванні та соціальному вихованні, що дозволить індивідам ефективніше орієнтуватися в складних етичних і моральних викликах сучасності.

Список використаних джерел/References

- Brown, R. P., & Gerbarg, P. L. (2012). *The healing power of the breath: Simple techniques to reduce stress and anxiety, enhance concentration, and balance your emotions**. Shambhala Publications.
- Frankl, V. E. (2006). *Man's search for meaning* (4th ed.). Beacon Press.
- Kelly, G. A. (1955). *The psychology of personal constructs*. W. W. Norton & Company.
- Laozi. (2005). *Tao Te Ching* (D. C. Lau, Trans.). Penguin Classics.
- Lyubomirsky, S. (2010). *The how of happiness: A practical guide to getting the life you want*. Penguin Press.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and personality*. Harper & Row.
- Rogers, C. R. (1951). *Client-Centered Therapy: Its Current Practice, Implications and Theory*. London: Constable.
- Rogers, C. R. (1961). On Becoming a Person: A Therapist's View of Psychotherapy (pp. 184-187). Boston: Houghton Mifflin.
- Rogers, C. R. (1967). On becoming a person: A therapist's view of psychotherapy (pp. 185-186). Boston: Houghton Mifflin.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. Free Press.
- Wilber, K. (1996). *A brief history of everything*. Shambhala.

STRUCTURAL AND FUNCTIONAL CHARACTERISTICS OF THE SENSE OF CORRECTNESS IN THE STRUCTURE OF PERSONALITY

Yuliia Bogachenko

V.N. Karazin Kharkiv National University Svobody, 4, Kharkiv, 61022, Ukraine

The article explores the concepts of the sense of rightness and inner compass as critically important elements of personality structure. Based on the theories of prominent psychologists such as Carl Rogers, Abraham Maslow, Viktor Frankl, and George Kelly, as well as Ukrainian authors including Tetiana Bondarenko, Olena Hromova, Anatolii Kochehryhin, Liudmyla Petranovska, and Sonia Lyubomyrska, the article analyzes the functional and structural features of the sense of rightness. The sense of rightness is defined as a combination of moral values and beliefs that shape personality and influence behavior. It is emphasized that the inner compass is the foundation of self-awareness, helping individuals navigate complex ethical and moral dilemmas. Social environment, cultural traditions, and family upbringing play an important role in the formation of this compass, contributing to the development of moral values. The article examines the dynamic nature of the sense of rightness, which may change depending on new experiences and social context. The results of the study indicate the importance of awareness of one's values for achieving psychological well-being and social adaptation. The conclusions may serve as a basis for further research in the fields of psychology, education, and social development, as well as for practical recommendations in working with individuals.

Keywords: *sense of correctness, inner compass, personality structure, moral values, psychological well-being, social adaptation, self-awareness*

The article was received by the editors 5.10.2024 (Стаття надійшла до редакції 5.10.2024)

The article is recommended for printing 27.11.2024 (Стаття рекомендована до друку 27.11.2024)